

KONSERNIOHJE

Hyväksytty

Miehikkälän kunnanvaltuusto 11.4.2016 § 8

Virolahden kunnanvaltuusto 29.2.2016 § 7

1.**Kuntakonserni**

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konserni tarkoittaa kahden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa yhdellä yhteisöllä (emoyhteisö) on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta muihin konserniin kuuluviin yhteisöihin (tytäryhteisöt).

Miehikkälän / Virolahden kunnalla on konsernisuhteen nojalla määräämisvalta kohdeyhteisöissä, jotka täyttävät seuraavat ehdot:

- kunnalla on enemmän kuin puolet kohdeyhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä ja tämä äänten enemmistö perustuu omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen, tai siihen verrattavaan sääntöön tai muuhun sopimukseen;
- kunnalla on oikeus nimittää tai erottaa enemmistö jäsenistä kohdeyhteisön hallituksessa tai siihen verrattavassa toimielimessä taikka toimielimessä, jolla on tämä oikeus, ja oikeus perustuu samoihin seikkoihin kuin edellisessä kohdassa tarkoitettu äänten enemmistö.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaisesti konsernitilinpäätökseen yhdistellään tytäryhteisöjen lisäksi niiden kuntayhtymien tilinpäätökset, joissa kunta on jäsenenä, sekä osakkuusyhteisöjen tilinpäätökset.

Kunnan konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kunnan yhteisöistä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen.

Konserniohjeen hyväksyy kunnanvaltuusto.

Konserniohje on käsiteltävä ja hyväksyttävä kunnan määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa ja hallituksessa.

Kuntakonsernissa hyväksyttyä konserniohjetta noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä tai säännöistä muuta johdu.

Konserniohjaukseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on syytä ilmoittaa ristiriidasta välittömästi kirjallisesti kunnanjohtajalle.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

2.**Kuntakonsernin johtaminen**

Konserniohjauksen tavoitteena on liittää konserniin kuuluvat tytäryhteisöt osaksi kunnan johtamista. Samalla tavoitteena on toteuttaa kunnan visiota.

Kunnanvaltuusto määrittelee omistajapolitiikan ja hyväksyy konserniohjeen.

Kunnanhallitus johtaa kuntakonsernia. Kunnanhallitus nimeää edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin sekä antaa ohjeet kokouksissa kuntaa edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. Kunnanhallitus seuraa kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista sekä vastaa tytäryhteisöjen valvonnan järjestämisestä.

Kukin lautakunta huolehtii erityistoimialaansa kuuluvista tehtävistä ja tytär- ja osakkuusyhteisöjen toiminnan seurannasta ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista yhtiön johdolle ja raportoi tarvittaessa kunnanhallitukselle.

Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan konsernipolitiikkaa. Hän vastaa konserniohjeen mukaan kunnanjohtajalle kuuluvista tehtävistä, seuraa kunnan omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kunnanhallitukselle. Kunnanjohtaja seuraa kuntakonsernin konserniohjeen toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisestä kunnanhallitukselle.

3.**Kunnan ohjauksen käyttäminen**

Kunnan tytäryhteisöjen on noudatettava tätä konserniohjetta toiminnassaan.

Tytäryhteisöt antavat pyydettyssä aikataulussa kunnan talousarvion laadintaan tarvittavat tiedot. Tytäryhteisöjen tulee raportoida kunnanhallitukselle asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta vähintään kerran vuodessa viimeistään tilikauden päättymistä seuraavan helmikuun loppuun mennessä.

Yhteisöt ovat velvollisia antamaan kunnanhallitukselle konsernihallinnon kannalta tarpeellisia tietoja ja selvityksiä. Asioiden ja suunnitelmien käsittelyssä ja raporttien laadinnassa otetaan huomioon salassapitovelvoitteet.

Kunnanhallitus antaa toimintakertomuksen yhteydessä valtuustolle tiedot yhteisöjen toiminnasta.

Kunnanhallituksen nimeämällä edustajalla on oikeus osallistua tytäryhteisöjen hallitusten kokouksiin.

4.

Kuntayhtymät

Kunnanvaltuusto valitsee kunnan edustajat yhtymävaltuustoihin ja yhtymäkokoukseen.

Kunnanhallitus päättää yhtymäkokousten edustajille, yhtymävaltuustojen ja –hallitusten jäsenille annettavista ohjeista. Ohjeiden valmistelusta vastaavat kunnanjohtaja ja ao. osastopäällikkö.

Toimialojen tulee seurata alansa kuntayhtymien toimintaa ja huolehtia tarvittaessa yhteydenpidosta kuntayhtymien hallinnossa mukana oleviin.

5.**Tilikausi ja kirjanpidon järjestäminen**

Kaikkien konserniin kuuluvien yhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi. Yhteisöjen on järjestettävä kirjanpitoa niin, että niiden tilinpäätöksistä voidaan laatia kunnan konsernitilinpäätös. Yhteisöjen tulee toimittaa tarpeelliset tilinpäätöstä täydentävät asiakirjat kunnanhallitukselle viipymättä tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen.

Kaikkien konserniin kuuluvien yhteisöjen tulee toimittaa kunnanhallitukselle hyväksytyt, allekirjoitetut ja tarkastetut tilinpäätökset sekä tilintarkastajan kertomus yhtiökokouksen käsittelyn jälkeen.

Yhtiökokousten on käsiteltävä ja hyväksyttävä tilintarkastetut ja allekirjoitetut tilinpäätösasiakirjat määräajassa.

6.**Tilintarkastus ja kunnan tarkastusoikeus**

Kunnanvaltuuston valitsema tilintarkastaja tarkastaa myös kunnan kokonaan omistamien tytäryhtiöiden hallinnon ja talouden. Kunnan tilintarkastajalla on oikeus osallistua muidenkin tytäryhtiöiden tarkastukseen.

Kunnalla on oikeus saada konsernihallinnon kannalta tarpeelliset tiedot tytäryhteisöjen toiminnasta. Kunnanjohtajalla on oikeus yksittäistapauksissa määrätä sisäisten selvitysten teettämisestä tytäryhteisössä.

7.**Yhteisöjen rahoituksen järjestäminen**

Takauksen antamiseen ja merkittävään omaisuuden kiinnittämiseen ja muuhun vakuuksien tai lainan antamiseen on pyydettävä kunnanhallituksen lupa.

Tytäryhteisön tulee välittömästi ilmoittaa kunnanjohtajalle sekä taluspäällikölle tilapäisestä tai pysyvästä maksukyvyttömyydestä tai sen uhasta.

8. Riskienhallinta ja vakuuttaminen

Tytäryhteisöjen tulee riittävän ajoissa etukäteen neuvotella kunnanjohtajan kanssa merkittävistä omaisuuden muutoksista tai muutoin merkittävistä taloudellisista muutoksista yhteisön toiminnassa sekä taloudellisen kantokyvyn kannalta merkittävästä omaisuuden kiinnittämisestä ja muun vakuuden tai lainan antamisesta. Tytäryhteisöissä on ao. asioiden valmistelussa otettava huomioon kunnan hallinnossa noudatettava asioidenkäsittelyjärjestelmä aikatauluineen.

Tällaisia asioita ovat mm. yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen, toiminnan laajennus tai supistuminen, merkittävä omaisuuden luovutus, merkittävät investoinnit, taloudellisen kantokyvyn kannalta merkittävä lainan ottaminen tai lainanantoon liittyvät kysymykset, omaisuuden kiinnittäminen tai vakuuden antaminen, yhteisön vakuutuspolitiikka, yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen sekä muu yhteisön toimintaedellytyksiin ja palvelukykyyn olennaisesti vaikuttava toiminta.

Kunnanhallitus harkitsee, vaatiiko edellä mainittu asia etukäteen kunnanhallituksen kannanoton.

9. Henkilöstöpolitiikka

Tytäryhteisöt noudattavat toiminnassaan kunnan henkilöstöpolitiikan periaatteita ottaen kuitenkin huomioon yhteisöjen toiminnan luonne.

Henkilöstöhankinnassa tytäryhteisöjen on huomioitava konsernin sisäiset henkilöstön siirtotarpeet.

10. Sisäinen valvonta

Tytäryhteisöjen sisäinen valvonta järjestetään kunnan sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti. Tytäryhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajan vastuulla on sisäisen valvonnan rakenteiden luominen omassa organisaatiossaan.

11. Yhteiset palvelut

Kunnan tytäryhteisöt kuuluvat hankintalainsäädännön piiriin ja niin ollen niiden tulee kilpailuttaa hankintansa. Konserniin kuuluvien yhteisöjen on noudatettava soveltuvin osin kunnan hankintaohjetta.

Tytäryhteisöt ovat velvollisia selvittämään mahdollisten palvelujen ostamista kunnilta.

12. Toiminnan suunnittelu

Tytäryhteisön toiminnan tulee perustua kulloinkin voimassa olevaan kunnan visioon ja kuntastrategiaan.

Tytäryhteisön toiminnassa tulee noudattaa hyvää hallinto- ja johtamistapaa.

13.**Konserniohjeiden soveltaminen ja erimielisyyksien ratkaiseminen**

Konserniohjeita sovelletaan osakeyhtiölakia, yhtiöjärjestystä ja osakassopimuksia täydentävänä ohjeistona. Mikäli tytäryhteisön hallitus katsoo, että konserniohjeiden noudattaminen yksittäisessä asiassa johtaa ristiriitaan yhteisön edun kanssa, tästä on kirjallisesti perusteluineen ilmoitettava kunnanjohtajalle neuvotteluja varten. Tarvittaessa asia saatetaan yhtiökokouksen käsiteltäväksi.

14.**Konserniohjeiden voimaantulo**

Kunnanvaltuusto hyväksyy konserniohjeet olemaan voimassa päätöksen lainvoimaisuudesta alkaen toistaiseksi. Kunnanhallitus voi antaa konserniohjeita täydentäviä toimintaohjeita. Ohjeet on hyväksyttävä noudatettavaksi kunkin tytäryhteisön yhtiökokouksessa tai vastaavassa.

Ohje kumoaa Virolahdella ja Miehikkälässä 15.2.2010 hyväksytyt konserniohjeet.